

MUDSKIPPER

(Oxudercinae)

ปลาตีน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Oxudercinae

ชื่อสามัญ : Mudskipper

ชื่อท้องถิ่นไทย : ปลาตีน

ปลากระจิง

ปลาอีจิง

ปลาจิงตาโปน

ปลาตีน (mudskipper) เป็นปลาที่อาศัยได้ทั้งบนบก ใน น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ซึ่งพบอาศัยเฉพาะบริเวณป่า ชายเลนที่มีน้ำท่วมถึง เป็นปลาที่ช่วยรักษาสมดุลของระบบ นิเวศป่าชายเลน บางพื้นที่ยังนิยมจับมาประกอบอาหาร เลี้ยงเป็นปลาทายสร้างรายได้

ลักษณะทั่วไป

ปลาตีน มีลักษณะลำตัวเป็นรูปทรง กระบอก มีหัวขนาดใหญ่ ตามี2ข้าง มีขนาดใหญ่ และโปนออก ลำตัวมีความยาวได้มากถึง 30 เซนติเมตร ลำตัวมีลักษณะอ่อนนุ่ม มีเกล็ดขนาดเล็กปกคลุม

<https://www.fishbase.se/photos/PicturesSummary.php?ID=22773&what=larvegg>

ปลาตีนเป็นปลาออกไข่ ไข่มีลักษณะกลม ขนาดเล็กสีเหลือง และเป็น 2 พู ขนาดไข่ประมาณ 30-50 ไมโครเมตร ปลาตีนตัวเมียสามารถวางไข่ได้ในแต่ละครั้ง 8,000-48,000 ฟอง หรือเฉลี่ยประมาณ 19,000 ฟอง/ตัว

ประโยชน์ปลาตีน

1. ปลาตีน เป็นปลาที่พบอาศัยตามดินโคลนในแนวป่าชายเลน อาศัยตามดินโคลนใกล้กับบ้านเรือน ใต้ถุนบ้านที่ตั้งบริเวณปากอ่าว จึงเป็นปลาที่แลดูสกปรก ไม่นิยมจับมาประกอบอาหาร แต่ก็มีบางพื้นที่ที่จับปลาตีนมาประกอบอาหาร อาทิ แกงส้มปลาตีน ทอดปลาตีน ในต่างประเทศ จับปลาตีนมาประกอบอาหาร เพาะเลี้ยงปลาตีนจำหน่าย กลายเป็นปลาเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง

2. ปลาตีน ช่วยรักษาสมดุลในระบบนิเวศป่าชายเลน ควบคุมประชากรสัตว์น้ำอื่นไม่ให้มีมากเกินไป

ปลาตีน พบแพร่กระจายในเฉพาะบริเวณป่าชายเลนในแถบ
ประเทศอบอุ่น สำหรับประเทศไทย พบได้ตามป่าชายเลน
ลำน้ำด้านในบริเวณปากอ่าวในแถบจังหวัดที่ติดชายทะเล
ไล่มาตั้งแต่จังหวัดตราด จันทบุรี ระยอง และไล่ไปจนถึงทุก
จังหวัดในภาคใต้ พบได้มากบริเวณปากแม่น้ำหรือลำคลอง
ที่ไหลลงสู่ทะเล เพราะเป็นแหล่งที่มีอาหารสมบูรณ์ที่สุด

ปลาตีน พบอาศัยตามป่าชายเลน และปากอ่าว ปากแม่น้ำ
ที่มีน้ำท่วมถึง พบอาศัยมากในบริเวณที่เป็นดินโคลน ด้วย
การขุดรูลึกลงเป็นในดินสำหรับพักอาศัย และหลบซ่อนตัว

ปลาตีนเป็นปลากินทั้งพืช และกินทั้งสัตว์ ได้แก่ เศษใบไม้
สาหร่าย ไดอะตอม กุ้ง ปู ปลาขนาดเล็ก แมลงต่างๆ อาหาร
ที่ชื่นชอบจะเป็นสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปู เป็นอาหารหลักของ
ปลาตีน ปูก้ามดาบจัดเป็นชนิดปูที่ปลาตีนจับกินมากที่สุด

ปลาตีนจะออกหาอาหารในช่วงน้ำลงจนเห็นโคลนตม ทั้งใน
เวลากลางคืน และกลางวัน บางครั้งการออกหาอาหาร มี
การรุกขำถิ่นอาศัยกัน ปลาตีนจะแสดงพฤติกรรมหวงถิ่น
ต่อสู้เพื่อแย่งถิ่นอาศัยกัน

เพศปลาตีน

ปลาตีนตัวเมียและตัวผู้ มีลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึงกันมาก จนแทบแยกแยะไม่ออก

1. ปลาตีนตัวผู้จะมีครีบใหญ่ และยาวกว่าครีบปลาตีนตัวเมีย
2. ปลาตีนตัวเมียจะมีติ่งเพศกลม และมน คล้ายกับรูปตัว U เมื่อเข้าสู่ช่วงผสมพันธุ์ ติ่งเพศจะพอง มีสีแดงเรื่อ
3. ปลาตีนตัวผู้จะมีติ่งเพศเรียวยาว

การผสมพันธุ์

ปลาตีน เป็นปลาที่สืบพันธุ์ และวางไข่ได้ตลอดทั้งปี แต่จะมีช่วงผสมพันธุ์ และวางไข่มากในช่วงเดือนพฤษภาคม

ตัวเมียที่พร้อมจะผสมพันธุ์ และวางไข่ เมื่อเห็นตัวผู้ที่เหมาะสม ก็จะกางครีบหลังให้ตั้งขึ้น และสับบริเวณหัวจะเข้มนขึ้น พร้อมกับวิ่งเข้าหาตัวผู้ จากนั้น ตัวผู้และตัวเมียจะลงในรูพร้อมกันก่อน สักพักจะขึ้นมาหายใจ และกลับลงรูอีก ทำอย่างนี้นานหลายครั้ง ก่อนตัวเมียจะออกจากรูมาวางไข่บริเวณแอ่งที่ตัวผู้ขุดไว้หรือ แอ่งที่ตัวเมียเองขุดไว้ใกล้กับรูที่มีการผสมพันธุ์

สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขอบคุณข้อมูลจาก
<https://bit.ly/37WInyV>